

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ – SPRB1208 SYLABUS

VYUČUJÍCÍ: ING. ROBERT TRBOLA
AKAD.ROK: 2023/2024
SEMESTR: JARO 2024
KREDITY: 5
POČET HODIN: PŘEDNÁŠKA 2H.
UKONČENÍ: ZKOUŠKA
VÝUKA: ČTVRTEK 16,00 – 17,40
MÍSTNOST:
PLATFORMA: **LINK:**

KREDITOVÁ ZÁTĚŽ:

Aktivita	Zátěž	Kredity
Přímá výuka	100 min/týdně	2 kredity
Četba povinné literatury - ČJ	500 stran	2 kredity
Závěrečná zkouška A	Ústní zkouška – ověření znalostí	1 kredit
Celkem		5 kreditů

CÍL PŘEDMĚTU:

Seznámit studenty s vývojem sociálního zabezpečení od elementárních forem péče o chudé, nemocné a staré lidi až do současných rozvinutých soustav sociálního zabezpečení. Zprostředkovat studentům schémata sociálního zabezpečení pro základní životní situace a události, způsob jejich financování a související sociální dávky a služby. Zvýšená pozornost bude věnována aktuální soustavě sociálního zabezpečení v ČR, včetně struktury souvisejících institucí. Předpokládá se aktivní účast studentů při definování aktuálních problémů sociálního zabezpečení v ČR jednak v rámci diskusí vedených jako součást přímé výuky, dále formou zpracování seminární práce.

PODMÍNKY ÚSPĚŠNÉHO HODNOCENÍ PŘEDMĚTU:

a) **Úspěšné absolvování ústního testování znalostí** – pro úspěšné absolvování této části zkoušky je podmínkou obdržet hodnocení za testování znalostí v rozmezí známek A-E. Zkouška bude probíhat individuálně prezenčně, případná změna formátu na online zkoušení může nastat s ohledem na aktuální vládní opatření a opatření stanovená MU a na základě předchozí dohody se studenty zapsanými v kursu. Seznam otázek ke zkoušce bude zveřejněn ve studijních materiálech, otázku na začátku zkoušky vybere vyučující. Jedná se o zkoušku closed-book.

Váha hodnocení za tento výstup je 70% celkové známky za předmět.

b) **Zpracování a odevzdání seminární práce ve stanoveném termínu** - pro úspěšné absolvování této části zkoušky je podmínkou obdržet hodnocení za seminární práci v rozmezí známek A-E.

Váha hodnocení za tento výstup je 30% celkové známky za předmět.

ZPŮSOB VÝSLEDNÉHO HODNOCENÍ ZA PŘEDMĚT:

Předpokladem ukončení předmětu je splnění všech výše uvedených podmínek, tzn. **úspěšné absolvování ověření teoretických znalostí** (tzn. udělení známky A-E), **kladné hodnocení seminární práce** (tzn. udělení známky A-E). Dílčí hodnocení budou průběžně zapisována do **Poznámkového bloku v IS**. Finální hodnocení za předmět v IS je pak výslednicí známek za jednotlivé dílčí výstupy (pokud byly absolvovány s úspěchem).

ZADÁNÍ SEMINÁRNÍ PRÁCE:

Analýza konkrétní dávky ze systému sociálního zabezpečení ČR

Každý student bude popisovat jinou dávku:

1/ Stručně popište dávku, uveďte historii, základní charakteristiky, objekty, pro které je určena, subjekty, které ji poskytují (zajišťují apod.), způsob informovanosti objektům, podmínky, za kterých je poskytována. Uveďte aktuální právní předpisy, kterými je upravena.

2/ Hlavní část vaší eseje věnujte analýze tohoto nástroje – v čem podle vás spočívá jeho důležitost, jak se doplňuje s ostatními dávkami v rámci pilíře, kam spadá i v návaznosti na další pilíře, v čem jsou jeho silné a slabé stránky, jak je o něm společnost informovaná, jak se využívá jeho potenciál. Motivuje občany (jednotlivce/skupiny) k řešení jejich nepříznivé situace? Kdo jej nejčastěji čerpá a proč? Jaký je váš postoj k tomuto nástroji a máte s ním osobní zkušenosti? Jaké jsou možnosti jeho zlepšení?

Své názory opřete o citace z odborné literatury a své vlastní úvahy a poznatky.

Formální požadavky:

Vzhled: rozdělené do kapitol, rozsah cca 8 stran (minimálně 4 strany charakteristika, minimálně 4 strany úvaha). Citace, parafráze a seznam literatury dle citační normy.

TERMÍNY:

Termín odevzdání seminární práce – (bude upřesněno)

Opravný termín odevzdání seminární práce – (bude upřesněno)

Termín/y pro písemné testování znalostí - (bude upřesněno)

Opravný termín pro písemné testování znalostí – (bude upřesněno)

HARMONOGRAM SEMESTRU:

1. **Úvod, cíle kursu, podmínky a způsob ukončení kursu, základní používaná terminologie, vymezení sociálního zabezpečení jako součásti sociální politiky**
(20/2/25)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009.
- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- POTŮČEK, Martin. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995.

2. **Vývoj a transformace systému sociálního zabezpečení v České republice**
(samostudium)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010
- MUSIL, L., 1996. Vývoj sociálního státu v Evropě. Brno: Doplněk. ss. 9-30.
- SIROVÁTKA, T. (eds.) Sociální zabezpečení: (vybrané texty). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997.

3. **Systém řízení a financování sociálního zabezpečení, subjekty sociálního zabezpečení** (27/2/25)

Literatura:

- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- SIROVÁTKA, T. (eds.) Sociální zabezpečení: (vybrané texty). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997.
- TOMEŠ, Igor. Sociální správa. vyd. 1. Praha: Portál, 2002.
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

4. **Tři systémy sociální ochrany; životní a existenční minimum** (6/3/25)

Literatura:

- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

5. **Sociální pojištění – nemocenské pojištění** (13/3/25)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009.
- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- POTŮČEK, M. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995.
- Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění

6. **Sociální pojištění – důchodové pojištění - starobní důchod** (20/3/25)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009.
- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- POTŮČEK, M. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995.
- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

7. **Sociální pojištění – důchodové pojištění – invalidní a pozůstalostní důchody** (27.3/25)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009.
- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- POTŮČEK, M. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995.
- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

8. Sociální pojištění – hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání (3/4/25)

Literatura:

- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- SIROVÁTKA, T. a kol. Česká politika zaměstnanosti v době krize a po krizi. 1. Vyd. 2014.
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

9. Státní sociální podpora – charakteristika systému (10/4/25)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009.
- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- POTŮČEK, M. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995.
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

10. Sociální pomoc – charakteristika systému (17/4/25)

Literatura:

- KAHOUN, V. a kol.: Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly. Praha: Triton, 2009.
- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010
- POTŮČEK, M. Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995..
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

11. Hmotná nouze (24/4/25)

Literatura:

- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
- Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

12. Příspěvek na péči a sociální služby (15/5/25)

Literatura:

- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- KREBS, V.: Sociální politika, 5. vyd., Praha: ASPI, 2010.

- HAVLÍKOVÁ, J., HUBÍKOVÁ, O.: Spolupráce mezi sociálními pracovníky a lékaři. VÚPSV, v.v.i Praha, 2017.
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

13. Dávky pro osoby se zdravotním postižením a Pěstounská péče (dávky pěstounské péče) **(samostudium)**

Literatura:

- KLIMENTOVÁ, E.: Sociální politika pro sociální pracovníky III. Univerzita Palackého Olomouc, 2013.
- Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- Zákon č. 359/1999, o sociálně-právní ochraně dětí

DOPORUČENÁ LITERATURA

- KOTOUS, J., (ed), 1995. Sociální politika v evropských zemích. Sborník učebních textů. Praha: UK.
- TOMEŠ, Igor. Sociální politika: teorie a mezinárodní zkušenost: výběr z přednášek přednesených na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Vyd. 1. Praha: Sociopress, 1996.

E-ZDROJE:

www.mpsv.cz

www.vupsv.cz

PODVODNÉ PLNĚNÍ STUDIJNÍCH POVINNOSTÍ

Výuka na FSS MU předpokládá, že studenti znají studijní předpisy a že se nedopouštějí podvodného plnění studijních povinností, zejména opisování u zkoušek a plagiátorství, tedy vydávání cizích myšlenek za vlastní a přebírání myšlenek jiných autorů bez uvedení autorství. Plagiátorství patří k nejzávažnějším etickým proviněním v akademickém prostředí, popírá poslání university i smysl studia. Z právního hlediska je plagiátorství krádeží cizího duševního vlastnictví. Podvodné plnění studijních povinností nemůže být za žádných okolností na FSS tolerováno. Každý případ podvodného chování bude trestán nejpřísnější sankcí, a to **nepodmínečným vyloučením ze studia**. Studentům doporučujeme co nejdůkladněji se seznámit s problémem plagiátorství a se způsoby, jak se mu vyhnout.

Disciplinárním přestupkem se rozumí zejména:

- a) vydávání cizí práce za vlastní, zejména použitím částí cizí práce ve vlastní práci bez náležitého odkazování nebo doslovným použitím částí cizí práce bez zjevného vyznačení citace, například uvozovkami;
 - b) odevzdání stejné či mírně pozměněné práce ke splnění různých studijních povinností bez předchozího souhlasu alespoň jednoho z vyučujících kurzu, do něhož se práce odevzdává;
 - c) jakákoliv forma opisování či neoprávněné spolupráce během plnění studijních povinností;
 - d) poskytnutí své práce, nebo napovídání během testu znalostí jinému testovanému;
 - e) úmyslné zničení, poškození, neoprávněné zcizení věci nebo zneužití majetku fakulty, majetku jejího zaměstnance nebo majetku osoby jednající ve spolupráci s fakultou;
 - f) agresivní nebo narušující chování, ať fyzické či slovní, vůči členovi akademické obce, zaměstnanci fakulty nebo osobě jednající ve spolupráci s fakultou.
- (Disciplinární řád pro studenty FSS MU, Část první, Čl. 2a Skutkové podstaty disciplinárních přestupků)